

Bilag 2

Notits

Sikkerheds- og nedrustningspolitisk analysearbejde

1. Med henblik på at give navnlig medlemmerne af folketinget mulighed for at erhverve sig en bedre og dyberegående viden som baggrund for en vurdering af den internationale situations betydning for dansk sikkerheds- og nedrustningspolitik har regeringen foreslået at nedsætte et permanent udvalg, hvori et sådant sikkerheds- og nedrustningspolitisk analysearbejde løbende kan finde sted. Til støtte for disse overvejelser har udenrigsministeriet via udvalgte repræsentationer indhentet følgende i resumé gengivne oplysninger om, hvorledes man i opholdslandet har grebet den tilsvarende opgave an:

Belgien: Der findes intet forum, hvori et sikkerheds- og nedrustningspolitisk analysearbejde med inddragelse af politikere, forskere og embedsmænd finder sted. I såvel offentlig som privat regie findes visse grupper, som beskæftiger sig med disse problemer.

Holland: Der findes ikke i Holland et organ omfattende såvel politikere som forskere og embedsmænd, der analyserer sikkerheds- og nedrustningsproblemerne. Parlamentets faste udenrigspolitiske udvalg forsynes af det hollandske udenrigsministerium løbende med (uklassificeret) materiale af betydning for landets sikkerhed og nedrustningspolitik, ligesom udenrigsministeriet offentliggør større rapporter om vigtigere spørgsmål (1975: nedrustningsproblemer, 1978: nukleare problemer indenfor NATO). Udenrigsministeriet bistås af en uafhængig rådgivende kommission vedrørende afrustning samt international sikkerhed og fred. Kommissionens medlemmer er sagkyndige fortrinsvis fra universiteterne og pressen. Udenrigsministeriet yder teknisk sekretariatsbistand med forsyning af fakta men uden substantiel involvering i arbejdet. Udenrigsministeriet betaler endelig den væsentligste del af udgifterne til driften

af nogle uafhængige udenrigspolitiske institutter.

Det hollandske forsvarsministerium har under sig en rådgivende kommission for forsvarsspørgsmål sammensat af uafhængige sagkyndige fra universiteter, forretningsliv, presse og kirkerne, medens politikere heller ikke her er repræsenteret. Kommissionens opgaver er at give råd til regering og parlament om forsvarsproblemer i almindelighed og ikke specielt og ikke overvejende om internationale sikkerheds- og nedrustningsspørgsmål. Kommissionen tjener i et vist omfang som regeringens »lynafløder« i ømtålelige forsvarsspørgsmål, der kan henlægges i kommissionen til sagkyndig udredning og dermed »køle af«. Der består et samarbejde med udenrigsministeriets og forsvarsministeriets kommissioner, når de behandler beslægtede spørgsmål.

Det hollandske parlaments andetkammers faste udenrigspolitiske udvalg afholder dels lukkede møder som det danske udenrigspolitiske nævn, dels offentligt tilgængelige møder, hvor udenrigsministeren redegør og bliver udspurgt om udenrigspolitiske spørgsmål (enhver har adgang), dels offentlige høringer, hvor sagkyndige udenfor regeringen bliver udspurgt. Selve andetkammeret har en fast årlig drøftelse om udenrigspolitik i forbindelse med budgetforslaget for udenrigsministeriet samt enkelte bredt anlagte udenrigspolitiske debatter, ligesom specifikke udenrigspolitiske spørgsmål debatteres bl. a. på grundlag af forespørgsler.

Indenfor i hvert fald de tre store politiske partier består faste arbejdsudvalg, som beskæftiger sig med udenrigspolitikken. Særlige studiegrupper nedsættes til studering af enkeltstående spørgsmål. Herudover har partiorganisationerne en studievirksomhed vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål.

En række uafhængige men af statsmagten finansierede institutter bidrager væsentligt til